

časopis

ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

3
LISTOPAD 2016
79. ROČNÍK

**OD PRVOREPUBLIKOVÉHO TISKU
PO TV ZEMĚDĚLEC**

ROSTLINY A MY

TÁBORSKÁ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA

OSLAVILA 150. VÝROČÍ SVÉHO ZALOŽENÍ

ZA ZÁŽITKY PO EVROPĚ

ČO SA SKRÝVA POD OBALOM?

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Od prvorepublikového tisku po TV Zemědělec Tisk versus internet	3		Since the print from the first republic to the TV Farme A classical print versus Internet	3
	Praktická příprava žáků letitý problém, který stále přetrvává IV. část	5		Practical training of pupils old problem, which still persists IV. part	5
	Rostliny a my	8		Plants life and ours	8
	Táborská zemědělská škola oslavila 150. výročí svého založení	10		Tabor Agricultural School celebrated the 150th anniversary	10
	Za zážitky po Evropě	13		Journey to the experiences in Europe	13
	Čo sa skrýva pod obalom?	14		What is hidden under the covers?	14
	Výstavy a veletrhy listopad a prosinec 2016	15		Exhibitions and trade fairs November and December 2016	15
	Jak to bylo se sv. Martinem a s tradicí martinšské husy?	16		As it was with St. Martin and the tradition of Martin's roast goose?	16
	Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás XVIII. část	17		Notes from the road to top agricultural scientific institution in the country XVIII. part	17
	Antonín Švehla I. část Od narození po volby do Zemského sněmu	20		Antonín Švehla I. part From birth to Regional Assembly elections	20

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 3, ročník 79, vyšlo v listopadu 2016

Redakce časopisu Zemědělská škola nenesou odpovědnost za obsahová sdělení v jednotlivých článcích. Za publikované články nesou odpovědnost jejich autoři.

Časopis vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 00 Praha 2, tel.: +420 222 000 381, e-mail: sladek.pavel@uzei.cz spolupracuje s Agroiústutem Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk

www.zemedelskaskola.cz

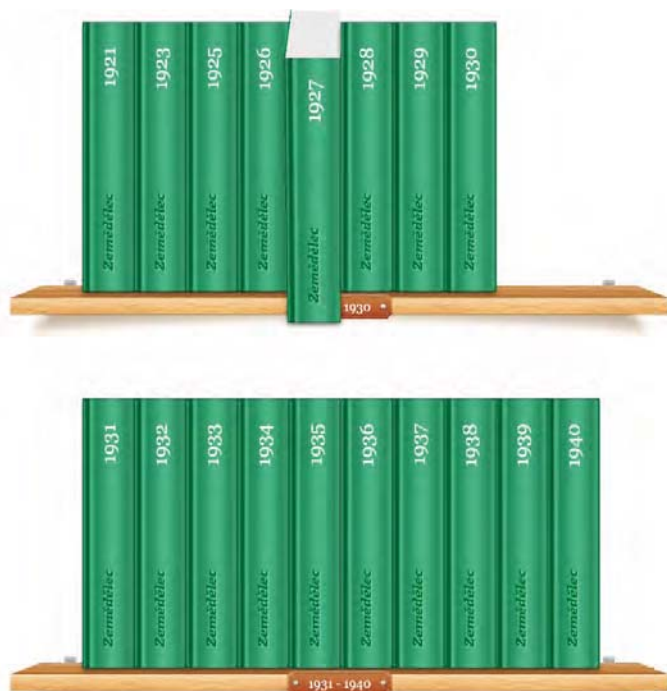
Od prvorepublikového tisku po TV Zemědělec

foto Profi Press s. r. o.

Ing. Martin Sedláček
ředitel vydavatelství Profi Press, s. r. o.

Zůstaňme ještě chvíli v minulosti, protože i další časopisy vydavatelství **Profi Press, s. r. o.**, mají úctyhodnou historii, často přesahující půlstoletí. Jmenujme alespoň měsíčníky *Náš chov*, *Úroda* či *Mechanizace zemědělství*. Práce našich předchůdců, vydavatelů a redaktorů těchto časopisů, by měla být dostupná celé odborné veřejnosti. Proto jsme jako vydavatelství realizovali projekt digitalizace těchto periodik. Archiv, v němž je možné fulltextově vyhledávat, naleznete na našich webových stránkách.

Digitalizovaný archiv odborných zemědělských časopisů

Mám tu čest řídit vydavatelství, v jehož portfoliu jsou odborné zemědělské časopisy, jejichž historie napomáhala růstu odbornosti zemědělské veřejnosti po celá desetiletí. Týdeník *Československý zemědělec* vyšel poprvé 6. 6. 1919 a pouze s malou úpravou názvu – jako *Zemědělec* – vychází dodnes. V současnosti má ovšem *Zemědělec* svůj web, elektronický deník/newsletter *Zemědělec*, mobilní aplikaci a nově i nahrávací studio a internetový projekt s názvem *TV Zemědělec*. Doba se mění a vyvíjí, poslání odborných tištěných či elektronických časopisů nebo multimediálních projektů je však stále stejné: **Vzdělávat, informovat a inspirovat odbornou zemědělskou veřejnost, do které bezesporu patří i zemědělské školy.**

Tisk versus internet

Mechanický knihtisk vynalezl pan **Johannes Gutenberg** již v roce 1448. Tento vynález znamenal přelom v přenosu informací, poznatků a vzdělávání mezi lidmi a národy. Odborné tištěné časopisy (a to i ty zemědělské) se objevují již v 19. století v období Rakouska-Uherska, tedy před vznikem samostatné

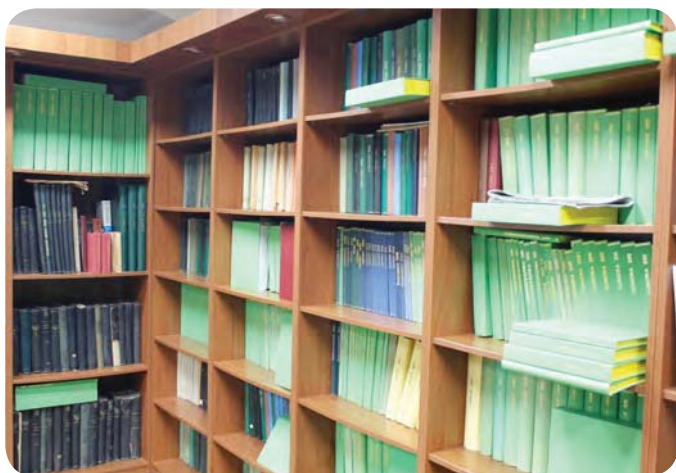
Historicky první stránky prvního vydání týdeníku *Československý zemědělec* z 6. 6. 1919

Československé republiky. Vznik Československa však odstartoval jejich novou epochu a dal vzniknout titulům, z nichž některé přetrvaly dodnes.

Každý náš odborný časopis má svou redakční radu, kolektiv špičkových odborníků. Na zasedáních konzultují a případně korigují redakci v její práci, posuzují a recenzují příspěvky, a pomáhají tak utvářet časopis ve světle vývoje daného oboru. Hlavní díl práce zůstává přirozeně na redaktorech jednotlivých periodik. Ať už jde o koncepci čísel, výjezdy do terénu a psaní reportáží, stylistické úpravy či koordinaci grafického zpracování.

Otázka ale zní, zda se budou časopisy za deset, dvacet, možná padesát let ještě tisknout na papír. Budou akceptovatelné pro dnešní studenty středních a vysokých škol? Nebo budeme číst už jen z monitorů, tabletů a smartphonů? Odpověď neznáme, ale částečný, pokud ne úplný přesun do elektronické podoby pozvolna probíhá a bude pokračovat. Webové stránky vydavatelství a jednotlivých časopisů dnes navštíví přes deset tisíc lidí denně.

Archiv tištěných odborných zemědělských časopisů

Jenže... Kdo ví, třeba právě za padesát let přijde papír zase do módy jako třeba v současnosti vinylové gramofonové desky.

Písmena versus obraz a hlas

Internetové stránky, newslettery nebo mobilní aplikace, stále jde o psané slovo. Jen je čteme na displejích, nikoli na papíru. Audiovizuální technika je přístupnější než kdykoli dříve, a tak v našem vydavatelství vznikl projekt s názvem *TV Zemědělec*. Opět jde o inspiraci, vzdělávání, přenos zkušeností a vědeckých

poznatků do praxe. Jen jinou formou. V tomto případě jsou jejími tvůrčími nástroji například nahrávací studio, kamery, světla, možnost vytvářet atraktivní virtuální pozadí. Pořady *TV Zemědělec* lze sledovat na každém PC, tabletu či mobilu, a to i bez připojení

Nahrávací studio TV Zemědělec

k internetu. Umožňujeme stahování zvukové stopy do PC, mobilů, tabletů nebo na externí úložiště, aby měl zájemce možnost poslechnout si odborné sdělení ve sluchátkách ve vlaku nebo při jízdě autem.

Také těmito audiovizuálními pořady vytváříme archiv. Samozřejmě už nemá podobu policek se svázanými ročníky jednotlivých časopisů, jde o gigantická úložiště v datových centrech. Třeba si tam někdo za sto let pustí úplně první pořad naší *TV Zemědělec*, který jsem měl tu čest připravit s panem ministrem zemědělství **Marianem Jurečkou**, a bude jej posuzovat z nadhledu mediální technologie své doby. Možná se ho zmocní stejný pocit jako mne, když si s radostí a pokorou čtu letité zemědělské časopisy. Formy i technologie přenosů odborných informací se mění a nepochybně budou měnit i nadále. Nezbytnost tohoto transferu však zůstane stejná. Cesty k vědě jsou rozmanité, nejdůležitější je se po nich vydávat.

Ing. Martin Sedláček
ředitel vydavatelství Profi Press, s. r. o. ✱
foto Profi Press s. r. o.

Praktická příprava žáků – letitý problém, který stále přetrvává IV. část

V loňském říjnovém čísle Zemědělské školy na straně 5–9 (ZPŠ č. 2, roč. 78/2015–16), které najdete na www.zemedelskaskola.cz, jsme Vám nabídli trochu obsáhlejší rekapitulaci vývoje kolem škol a školních hospodářství. Uveřejnili jsme originál článku „Jak jsme zachraňovali školy a školní statky“, který vyšel v Zemědělské škole v únoru 1998, a který se věnoval období let 1990–1998.

Ve zpracování původních podkladů pokračujeme a s novým školním rokem Vám předkládáme další část „seriálu“. Tentokrát mapuje období roku 2000. Text opět vychází z článků, které k této problematice vyšly v Zemědělské škole.

Přečtěte si zajímavou a poučnou historii vývoje zemědělských škol a řešení praktické přípravy žáků, která je neustále plná změn a rychlého vývoje. Seriál ukončíme v prosincovém čísle rekapitulací školního roku 2001–2002, kdy časopis vycházel v tiskové formě a nebyl dosud zveřejňován na internetu. Následující ročníky Zemědělské školy jsou už všem čtenářům přístupné na výše uvedených webových stránkách.

Přejeme inspirativní počtení a těšíme se i na Vaše ohlasy!

„Jak jsme zachraňovali školy a školní statky“

2000

Březen 2000

Jednání koordinačního výboru Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství (Sdružení) na Střední zemědělské škole v Humpolci

Koordinační výbor se opět po pěti měsících sešel na odborném semináři a jednání. V mezidobí jednotlivé pracovní skupiny řešily různé úkoly, připravovaly podklady, zasílaly stanoviska a návrhy k bezpočtu problémů.

Především se uskutečnila složitá jednání zástupců Sdružení na ministerstvu školství k dotacím pro školní hospodářství, která nakonec (za pomoci i odborů) došla ke zdárnému závěru.

Následují informace a témata, o kterých se nejvíce hovořilo, vyjadřují názory a zkušenosti členů koordinačního výboru a přítomných hostů.

Maturita

Každý z ředitelů škol by se měl vyjádřit k novému pojetí maturit. Předpokládá se, že žák bude skládat maturitu státní (úroveň A, B) a maturitu školní. Sdružení už souhrnné připomínky dalo – připomnělo především nutnost povinné maturitní zkoušky

z praxe ve školní části maturity. Maturity jsou připravovány na osnovy gymnázií, vychází se z nich v katalozích cílových vědomostí. Problematickou matematiku neřeší ani alternativní občanský společenskovehnní základ (OSVZ), znamenalo by to zavedení nového předmětu na středních odborných školách. Třetí navrhovanou alternativou u státní maturity (kromě matematiky a OSVZ) je přírodovědný základ.

Je třeba diskutovat především ke státní maturitě, vyjádřit by se k ní měli učitelé všeobecných předmětů. Časem, až budou maturity srovnatelné, se stanou i kritériem vysokých škol při výběru uchazečů o studium. Předpokládá se, že zájemce o prestižní univerzitu si bude muset sám potřebné znalosti doplnit. Nelze se ani na středních odborných školách příliš bránit rozšiřování všeobecně vzdělávacích předmětů – je to celosvětový trend. Lze se také domnívat, že po zavedení státní maturity se u školní maturity časem odbourá zkouška z českého jazyka a z cizího jazyka (je u státní) a posílí se odborná složka.

V úsilí pro zachování maturitní zkoušky z praxe by se měly spojit všechny odborné školy – zemědělské školy též se zemědělskými učilišti a Institutem výchovy a vzdělávání MZe ČR.

Autoškola

Autoškola a získání řidičského průkazu přináší poslední dobu školám značné problémy. Je tu otázka věku žáků, nejednotný výklad vyhlášky (je třeba si vyžádat výklad MV ČR), možnost výjimek. Skupinu T by měli absolvovat všichni žáci, skupinu C na

těch školách, kde více inklinují k mechanizaci, o skupinu B zřejmě školy přijdou.

Z činnosti komisí

Pedagogická komise Sdružení připravuje vydávání odborných učebnic. Jde o velmi pracnou, náročnou a prospěšnou činnost, která není náležitě doceněna ani odběrateli – školami.

Jedním ze složitých úkolů Ekonomické komise Sdružení je napomoci převodu nemovitého majetku z Pozemkového fondu na školství.

Jak bude Sdružení dál pokračovat?

Nejhorší varianta by byla – nedělat nic. I když školy přejdou pod kraje, bude potřebný nějaký centrální dohled nad odbornými školami. Je nutné Sdružení zachovat, připravovat společné postupy, více komunikovat s ministerstvem zemědělství.

Na tom se v Humpolci shodli všichni účastníci semináře.

Říjen 2000

Jednání ředitelů školních statků, polesí, rybářství a zahradnictví

Ředitelé na Školním statku v Humpolci řešili:

1. Právní a ekonomické dopady platnosti zákonů č. 218/2000 Sb. (Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů), č. 219/2000 Sb. (Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích) a č. 250/2000 Sb. (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)
2. Aktuální problémy týkající se všech školních hospodářství
 - převody nemovitého majetku na krajské samosprávy
 - převody práva hospodaření z Pozemkového fondu na školní hospodářství

Zvolený vedoucí sekce školních hospodářství **Ing. Beneš** (Školní statek Opava) informoval o financování školních hospodářství v příštím roce a o aktivitách v tomto směru:

- financování bude stejné jako v roce letošním
- byla přijata varianta MŠMT ČR (viz III. část seriálu)
- návrh metodiky na rozdělování dotací není schválený
- řešit možnost dostávat dotace z MZe ČR
- není nárok na jiné podpory
- jsou rozpracované schůzky s poslanci zemědělského výboru

Listopad 2000

Valná hromada Sdružení učňovských zařízení rezortu MZe ČR (SUZ)

Opět po roce se ve Světlé nad Sázavou sešli ředitelé středních odborných učilišť a integrovaných středních škol, členové SUZ, aby zhodnotili dosavadní práci a připravili se na další období.

Ing. Školoudík, předseda SUZ, bilancoval končící rok 2000.

Střední zemědělské školství je odrazem současného stavu zemědělství jako celku a lze těžko odhadnout, kolik z téměř 240 škol a školních hospodářství má reálnou šanci přežít. Zemědělské obory jsou finančně náročnější, ale absolventi se dobře uplatňují v praxi. V krajské vzdělávací síti ale půjde také „o peníze“, a proto by SUZ mělo v přechodné době hájit specifické zájmy svých členů a pokusit se v krajských strukturách vytvářet koncepci vzdělávání.

Původně slibovaný finanční nárůst se nerealizoval, školy mají problémy při financování své činnosti. Návrh rozpočtu na rok 2001 je oproti roku 2000 nižší, i když počet žáků stoupl o 2300.

Členové Výkonné a dozorčí rady SUZ vedli potřebná jednání na ministerstvu školství, připomínkovali nový školský zákon a dávali podněty k tvorbě a znění tzv. Bílé knihy.

Bylo navrženo ukončení členství v Agrární komoře ČR (nejeví zájem o zemědělské školství), učňovská zařízení jsou většinou členy okresních agrárních komor či nově se tvořících regionálních uskupení, kde uplatňují své potřeby a zájmy.

Činnost Sdružení učňovských zařízení rezortu MZe ČR bude pokračovat minimálně ve školním roce 2000/2001 a chce nadále podporovat především soutěže v odborných dovednostech. Je rozhodnuto zachytit činnost v krajích, a pak se rozhodne, jak pokračovat dál.

Rámcový plán na rok 2001

- práce v krajských strukturách dle koncepce Česha (sdružení asociací)
- pokračovat v soutěžích odborných dovedností, v prezentaci učilišť na výstavách
- rozvíjet spolupráci se slovenskou Asociací ředitelů SOU a vedoucích SPV v rezortu zemědělství
- spolupracovat s poslanci na podporu požadavků SOU

Z vystoupení hostů

Odborový svaz zastupoval **pan Váňa** – vyjádřil společný zájem o vzdělávání a obavy z nejasného vývoje. Příští rok bude nejsložitější

situace, místo jednoho zřizovatele jich nastoupí 13, tj. 13 různých přístupů ke vzdělávání a financování. Odbory se vyjadřovaly ke všem předloženým návrhům v oblasti vzdělávání, ale málokteré připomínky byly vzaty v úvahu.

Ing. Krýzová z MZe ČR má dlouholetou zkušenost s činností učilišť. V letošním roce se nepodařilo zajistit potřebný finanční příspěvek, ale rozpočet pro příští rok by se měl zlepšit. Připomínky rezortu k novému školskému zákonu byly částečně brány v úvahu, za podstatné považují možnost odborného vstupu rezortu do přípravy rekvalifikace pracovníků.

Institut výchovy a vzdělávání MZe ČR zpracuje metodický pokyn pro všechna učiliště k přechodu pod kraje. Rezort zemědělství má snahu opět vytvořit další vzdělávání dospělých; Hospodářská komora v tomto směru už pracuje, složitější je to s Agrární komorou. Probíhá poslanecká iniciativa za zachování určitého majetku pro tuto činnost.

Je třeba, aby Sdružení učňovských zařízení rezortu MZe ČR zůstalo zachováno, síla je ve velkém celku – bude nutné nově jednat s více partnery. Nezapomenout by se mělo na spolupráci se středními odbornými školami a školními hospodářstvími.

Slovenskou asociaci zastupovali její předseda **Ing. Horváth** a **Ing. Harakalová**. Problematika v obou republikách je obdobná, co je v České republice očekáváno, už na Slovensku platí – zřizovatelská funkce přešla pod krajské orgány. Rozdělování finančních prostředků školám je nejednotné, uvítali by financování přes rezorty. Podporu nacházejí v ministerstvu zemědělství,

v Agroinstitutu a v dalších organizacích. V otázce racionalizace škol by se větší pozornost měla věnovat koncepci a racionalizaci vzdělávání. Trh práce požaduje až 60 % mládeže, která bude mít výuční list a zároveň maturitní zkoušku.

Ve Slovenské republice je v současnosti 56 zemědělských učilišť, jaký by měl být konečný počet, ještě není zřejmé.

RNDr. Blažek, ředitel Institutu výchovy a vzdělávání ve své funkci působí už 10 let.

Co se podařilo?

- Zachovat síť SOU zemědělských, lesnických, potravinářských...
- Přátelské pracovní vztahy.
- „Přežít“ i s nižším normativem, uskutečnit řadu investičních akcí.
- Udržet zájem o školy i přes velkou konkurenci.
- Žáci jsou úspěšní v odborných, sportovních, zájmových činnostech a dovednostech.
- Co se nepodařilo?
- Zabránit převodu středních odborných učilišť pod kraje.
- Získat dostatek finančních prostředků.
- Zabránit přerušení schvalování nových oborů.

akr ✱

Dokončení v prosincovém čísle

Plants life and ours

A plant is a living organism. It is made up of different parts, each of which has a particular purpose, or specialized function. If one part of the plant is not functioning properly the whole plant will suffer.

Plant life depends upon food, air and water. It has the same needs for them that we have. Our whole body is mainly an equipment for securing these things and using them. Our bodies are chiefly composed of bone and muscle, of blood and the digestive organs, and the principal work of all these parts is to secure food and use it. Similarly, a plant is composed of roots, stems, and leaves and the principal work of these parts is also to secure food and use it. However, there is one relationship in which plants are different from animals, and that is light. Animals can live in the dark, but green plants cannot. Green plants must have light.

The basic parts of a plant are the root system which is below the ground, and the shoot system above. The root of a plant has two main functions. It absorbs water and minerals from the soil through the root hairs, which are single cells near the tip of each root. The other main function of the root is to hold, or anchor, the plant firmly in position in the soil.

The amount of water which enters the roots of a plant is surprising. On a warm day more than a litre enters the roots of a sunflower of medium size. Just imagine the amount of water which enters the roots of a forest. This is why forests are often considered as water reservoirs of the countryside.

Plants such as clover and lucerne, known as legumes, have special bacteria which live on the roots. These simple forms of life take nitrogen out of the air which is in the soil. Such leguminous plants are usually ploughed under the soil. By doing so the soil is made more fertile.

The shoot system above the ground consists of the stem, the leaves, flowers and fruit. One of the functions of the stem is to support the plant. Another important function is to enable water and minerals to pass up from the roots to the leaves and flowers. The leaves grow out of the side of the stem and their main job is to make food for the plant by the process known as photosynthesis. For this process sunlight is necessary. Water from the soil and carbon dioxide from the air are converted into sugars and other carbohydrates. During the process oxygen is formed and released into the air.

All substances are either organic or inorganic. Organic substances are of the bodies of living things or have been derived from them. All other substances are inorganic. A shell is organic, for instance,

Rostliny a my

Rostlina je živý organismus. Skládá se z různých částí a každá má určitý úkol nebo funkci. Jestliže jediná část řádně nefunguje, trpí celá rostlina.

Život rostliny je závislý na výživě, vzduchu a vodě. Má stejné potřeby, jaké máme my. Naše tělo je zařízením pro obstarávání těchto věcí a jejich užívání. Jsme převážně složeni z kostí a svalů, krve a zažívacích orgánů. Hlavním úkolem všech složek je zajišťovat výživu a využívat ji. Rostliny jsou na tom podobně. Skládají se z kořenů, stonků a listů a hlavní činností těchto součástí je rovněž získávání výživy a její zpracování. Nicméně existuje věc, která rostliny odlišuje od živočichů, a tou je světlo. Zvířata mohou žít v temnu, zelené rostliny nikoli. Musejí mít světlo.

Hlavní části rostliny jsou kořenový systém, který je pod povrchem, a systém výhonků nad ním. Kořen rostliny má dvě hlavní funkce. Absorbuje vodu a minerály z půdy prostřednictvím kořenových vláken poblíž špičky každého kořene, kde se za tímto účelem nacházejí specializované buňky. Další důležitou funkcí kořene je držet (kotvit) rostlinu pevně v půdě.

Množství vody, která vstupuje do kořenů rostliny, je překvapivé. V teplém dni vstoupí do kořenů slunečnice střední velikosti více než litr. Představte si množství vody, která vstoupí do kořenů lesa! Proto se často považují za vodní zásobárny krajiny.

Rostliny, jako jsou jetel a vojtěška (známé jako leguminózy), hostí zvláštní bakterie, jež žijí na kořenech. Tyto jednoduché formy života přijímají dusík ze vzduchu, který je v půdě. Leguminózní rostliny se obvykle zaorávají, čímž se půda činí úrodnější.

Systém výhonků nad povrchem se skládá ze stonku, listů, květů a plodů. Jedna z funkcí stonku je nosná. Další důležitá funkce je transportní. Stonek umožňuje vodě a minerálům, aby pronikaly nahoru z kořenů do listů a květů. Listy vyrůstají po straně stonků a jejich hlavním úkolem je vyrábět potravu pro rostlinu pomocí procesu zvaného fotosyntéza. Pro tento proces je potřeba slunečního světla. Voda z půdy a kyslík uhlíčitý ze vzduchu se přeměňují v sacharidy a další látky. Během tohoto procesu se tvoří kyslík a uvolňuje se do vzduchu.

Všechny látky jsou buď organické nebo anorganické. Organické látky pocházejí z těl živých věcí, případně z nich byly odvozeny. Všechny ostatní látky jsou anorganické. Skořápka je například organická, protože byla kdysi součástí živočicha.

as it was once a part of a living thing. Clay or sand are inorganic, but dark soil owes its darkness to the organic substances which resulted from the decay of plants mingled with clay or sand.

Jíl nebo písek jsou anorganické, ale tmavá půda vděčí za svou tmavost organickým látkám, které jsou výsledkem rozkladu rostlin smíchaných s jílem nebo pískem.

Answer the following questions

What does plant life depend upon? What is the plant composed of? What are the two main roles of the root? Why are forests considered water reservoirs of the countryside? Why are lucerne and clover so interesting? What is the shoot system of a plant? What is the difference between organic and inorganic substances?

Několik poznámek

Plant Life and **Ours**. Ours je tzv. samostatné přivlastňovací zájmeno, které stojí samo o sobě a nenásleduje po něm přivlastňované podstatné jméno. Samostatné posesivum vyjadřuje důraz. Ostatní samostatná přivlastňovací zájmena jsou **mine, yours, his, hers, its, theirs**. This book is **mine** (ta kniha je moje; na rozdíl od **it is my book** – to je moje kniha).

Bacteria je nepravidelné množné číslo.

Doc. PhDr. Jaroslav Voráček, CSc.
PEF ČZU ☼

Podobně **medium – media, fungus – fungi, formula – formulae, larva – larvae** (pozor na výslovnost!).

Pozor také na odlišnost od češtiny: **inorganic** na rozdíl od **anorganický**.

Text je dost obtížný k překládání, předpokládá se znalost oboru. Pomůže učitel.

Ilustrace rostlin z Matthioliho herbáře vydaného roku 1562. Herbář je v historickém fondu Knihovny Antonína Švehly.

Táborská zemědělská škola oslavila 150. výročí svého založení

„...lodí, která zdaleka ne vždycky po dobu své existence se houpala na klidné hladině, ale naopak musela čelit značným překážkám...“, tak charakterizoval svou školu pozdější spisovatel a básník Otakar Červinka (1845–1915).

Tato výstižná slova zazněla mj. na letošních oslavách Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy ve dnech 30. září a 1. října. Táborská škola bezesporu patří mezi naše nejvýznamnější, a proto jsme jejímu vzniku věnovali i více prostoru v časopise Zemědělská škola. Seriál zemědělského historika Ing. Rozmana (uveřejňovaný od roku 2015) mapuje dlouhodobě vývoj vzdělanosti našeho zemědělce a venkova a především v letošním zářijovém a říjnovém čísle časopisu se založení táborské zemědělské školy podrobně věnuje. Tábor si to skutečně zaslouží!

Pokud by se zakladatelé školy mohli poslední zářijový a první říjnový den roku 2016 objevit v Táboře na náměstí T. G. Masaryka,

mohli by mít skutečně velkou radost. Krásná budova školy patří k významným stavbám města, za ní se na 2,5 ha rozkládá druhá nejstarší botanická zahrada v České republice „Zelená perla v srdci Tábora“, škole nechybí pro praktickou přípravu žáků tolik důležitý školní statek v nedalekých Měšicích. Snad i proto všechny návštěvníky—absolventy školy a hosty vítalo po oba dva podzimní dny i slunné babí léto. A nejen to, slavnostní důstojnou a přitom rodinnou a milou atmosféru dotvářela také studentská kapela z partnerské italské školy. Paráda!

V dopolední části prvního dne v upřímném projevu ve školní aule připomněla paní ředitelky školy Ing. Blažena Hořejší významnou historii táborské školy včetně jmen osobností, které k ní přispěly. Přiblížila i současné směřování a aktivity školy, se kterými se následně mohli návštěvníci názorně seznámit při prohlídce školy. Vystoupení početných hostů se střídalo s pěkným kulturním programem.

Pár zastavení v historii...

...V době, kdy bylo vybojováno právo vyučovat v českém jazyce na gymnáziích a reálkách, podal v roce 1861 poslanec Dr. Lambi návrh českému sněmu, aby Země česká zřizovala speciálně školy pro hospodářství polní a hospodářský průmysl. Tento návrh se stal zákonným podkladem pro vznik hospodářských škol, jež chtěly být prohlášeny za ústavy zemské. O zřízení školy se ucházelo sedm měst, vítězně vyšel Tábor.

... Do příprav otevření školy rušivě zasáhla prusko-rakouská válka. Prusáci obsadili Tábor a ubytovali se v budově určené pro školu. Teprve po opuštění Tábora a uvedení všeho do pořádku byla škola 26. listopadu 1866 slavnostně otevřena.

... Do prvního ročníku se přijímali žáci sedmnáctiletí, s gymnáziem nebo nižší reálkou a s jednoletou praxí. Vyučované předměty byly zaměřeny na zemědělskou činnost, ale i na mravovědu, zdravotvědu, písemnictví, cizí jazyky.

... Možná méně známá je informace, že mezi významné táborské osobnosti patřil i Karel Němec, starší syn spisovatelky Boženy Němcové, který jako profesor Vyššího hospodářského ústavu v Táboře 25 let spravoval tamní botanickou zahradu.

... V 70. letech 19. století byla škola tříletá a zvyšovaly se nároky na předběžné vzdělání. Přijímací zkoušky sice byly přísnější, ale zájem o studium větší. V těchto letech byla táborská Vyšší hospodářská škola a hospodářsko-průmyslová škola zemská nejpočetněji navštěvovanou v celém Rakousko-Uhersku. Tato doba je kromě nejvyššího počtu studentů poznamenána opravdovým úsilím o zkvalitnění pedagogické a odborné činnosti nejenom ve škole, ale i mimo ni. Škola pořádala odborné akce i pro veřejnost... Vytvořením dobytčí nemocnice např. výrazně předběhli dobu.

... Táborská škola od počátku nezůstala omezena na okruh posluchačů z českých zemí. Přicházeli sem studovat posluchači z Bulharska, Srbska a Polska, tvořili i jednu třetinu posluchačů z jiných slovanských národů.

... Dne 5. května 1900 byl Vyšší hospodářský ústav povýšen na Královskou českou akademii hospodářskou jako výsledek mnohaleté usilovné práce a vytrvalého snažení celého profesorského sboru. Škola získala status vysoké školy. Vedoucí postavení táborské školy skončilo v roce 1906, kdy byl zřízen obor zemědělského inženýrství na české technice v Praze.

... Ke zrušení hospodářské akademie došlo v roce 1919, kdy mnoho významných pedagogů pokračovalo v šíření své odbornosti v nově zřízené Vysoké škole zemědělské v Praze.

... Škola měnila své názvy, ale názvy škol v jednotlivých obdobích nejsou důležité. Mnohem důležitější je vysoký podíl školy na zvyšování vzdělanosti obyvatel nejen ve venkovských regionech.

A jaká je současnost...

Od roku 1996 poskytuje škola kromě středoškolského vzdělávání také vyšší odborné vzdělávání, v roce 2000 byla budova školy společně s botanickou zahradou prohlášena za kulturní památku a od roku 2006 tvoří školní statek a škola jeden ekonomický celek.

V současné době škola poskytuje vzdělávání určené pro absolventy základních škol i absolventy gymnázia a středních škol s maturitou.

Pro absolventy základních škol je určen maturitní obor **Agropodnikání** a obor **Ekonomika a podnikání**. V rámci oboru Agropodnikání si mohou žáci zvolit zaměření studia podle svého hlubšího zájmu. Škola umožňuje výběr ze zaměření Chov koní, Zemědělská technika a chov hospodářských zvířat, Zahradní a krajinářské úpravy a Projektový management. Obor Ekonomika a podnikání je zaměřen od roku 2012 na Podnikání v EU a řízení projektů.

Pro absolventy gymnázií a středních odborných škol je určen obor **Péče o krajinu** se zaměřením na Pozemkové úpravy a ekologii krajiny nebo obor Zemědělské technologie a stavby v krajině.

Od svého počátku byla škola nejen vzdělávací, ale i vědeckou a výzkumnou institucí, věnovala se činnosti poradenské a osvětové, a na tyto tradice navazuje i dnes. Můžete se přesvědčit i na www.szestabor.cz.

V dopoledním programu mě zaujala i méně obvyklá část. V jednom z vystoupení „Nejsou to pouhá jména“ byli vzpomenu ti čtyři žáci školy, kteří, jak připomíná pamětní deska ve vestibulu školy (odhalena v květnu 1946), „V letech naší národní poroby 1939–46 ztratili nadějně životy...“. Kdo byli tito žáci? Jaký byl jejich osud? To se podařilo dopátrat současným žákům a studentům. Jejich podrobné osudy jsou uvedeny také v almanachu ke 150. výročí, který skutečně stojí za prolistování:

Almanach navazuje na předchozí, vydaný ke 140. výročí. I v historii je stále co nového objevovat.

Kapitola Bílá místa v historii školy se věnuje období okupace. Důležitý je i přehled významných osobností tábořského historického zemědělského školství. Není od věci porovnat koncepci školy – výuku dříve a dnes, stejně tak jako se podívat na další vzdělávání učitelů a na celoživotní vzdělávání. Sympatická je minisérie studentských fejetonů a nechybí ani tradiční milé vzpomínání na školu od kolegů a absolventů.

Na oslavu založení tábořské školy byl v prostorách botanické zahrady vysazen památný strom – dub. Stromek přivezli představitelé partnerské rakouské školy.

I před školou na náměstí bylo od rána živo. Do školy přicházeli absolventi a se zvědavostí, radostí a trochou nostalgie si prohlíželi a procházeli třídy s pěknými expozicemi. Nikde nezapomněli na menší děti, všude byly připraveny pestré drobné aktivity. A možnosti vyrobit si třeba z husích brk mašlovačku či vyzkoušet si spočítat maturitní příklad, využili zase dospělí.

Velký zájem byl o procházku botanickou zahradou www.szestabor.cz/botanicka. Školním a předškolním dětem – třeba budoucím uchazečům – studenti nachystali malé zábavné soutěže zaměřené na přírodu. Překvapením pro nejmenší byl skutečně

živý zapůjčený velbloud. Návštěvníky přitahovaly i pěkné skleníky, výstava ovoce.

Po celý den bylo na co se dívat, co nového poznávat, byla i možnost si všelicos vyzkoušet.

Druhý sobotní den byl neméně pěkný a navíc rozšířen o prohlídku Školního statku Měšice.

V úvodním slově almanachu přeje paní ředitelka „naší zemědělců hodně úspěšných tvůrčích let, nadšených a zvědavých žáků, odborně zdatných a současně tolerantních pedagogů a pracovitých zaměstnanců“. Myslím, že všichni čtenáři se k ní rádi přidáváme!

akr ✿

Za zážitky po Evropě

Jistě jste zaznamenali pravidelné zahraniční odborné exkurze žáků Střední školy dostihového sportu a jezdeckví v Praze-Velké Chuchli. Jsme hrdí, že se nám daří zprostředkovávat žákům inspiraci a srovnání tuzemského dostihového i chovatelského prostředí se zahraničním. Je to možné jen díky naší neustálé snaze získávat granty a podporu z různých zdrojů.

Na konci letošního září jsme se poprvé v historii vydali na slavnou italskou steeplechase Gran Premio Merano, na závodistiště v lázeňském městě pod Alpami – do Merana.

Bylo nás téměř padesát – žáků i učitelů naší školy. Během dvou dostihových dnů jsme zhlédli více než tucet dostihů, které korunovala slavná steeplechase, v pořadí již sedmdesátá sedmá. Na startu se objevila řada českých svěřenců i žokejů, a tak bylo komu fandit. K naší velké radosti získal vítěznou trofej český zástupce Mazhilis, svěřenec **Josefa Váni** a reprezentant stáje Köi Dent, vedený **Janem Kratochvílem**. A nebylo to jediné vítězství či umístění českých koní na tomto meetingu.

V dopoledních hodinách jsme obdivovali krásy Merana. V sobotu jsme prošli město, v neděli se nechali vyvézt lanovkou Merano 2000 a prohlédli si město i dostihové závodistiště z ptáčích perspektiv. Měli jsme štěstí a zúčastnili se přehlídky karabiniérů na koních, a to jak v sobotu v centru města, tak v neděli na závodistišti.

Cestou domů jsme navštívili největší rakouský chov haflingů v Ebbsu a prošli historické centrum Regensburgu. Exkurze utekla rychleji, než bychom si přáli, a my se již teď těšíme na další.

Ing. Kateřina Vítková ✨

www.dostihovaskola.cz

foto: Barbora Lipšová

Čo sa skrýva pod obalom?

Pri pohľade na fotografiu obalu výrobku každá osoba zistí niečo iné. Jedného zaujme dizajn, iného iba konkrétny obrázok, ktorý môže pripísať i kytici, hoci sa jedná o plod zeleniny a ďalší identifikuje cudzojazyčný text. Odborník – záhradník i keď nepozná cudzí jazyk z neho vyčíta, že sa jedná o obal osiva brokolice, ktoré keby mal k dispozícii, tak by ho chcel vyskúšať na svojej záhradke

Ak niekto niečo nové skúša, tak hovoríme, že experimentuje. A to je poslaním **SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Trnave**, ktorá už niekoľko rokov overuje možnosti pestovania talianskych odrôd zelenín v podmienkach školy. To samozrejme z obalu nevyčítame a ani to, že zasiate osivo neposkytne iba úrodu, ktorej plody sa konzumujú v kuchyni, ale je vhodným didaktickým materiálom pre vyučovanie odborného predmetu zameraného na rastlinnú výrobu. Počas celého obdobia pestovania danej kultúry sa spája teória s praxou. Cestou vykonávania experimentu si žiaci súčasne s vývojom rastliny porovnávajú teoretické východiská pestovania s realitou, ktorá sa deje na pokusnej parcele. Rozvíjane vedomostí a zručností vrcholí v tom, že žiaci môžu z experimentov vypracovávať SOČ alebo komplexnú odbornú prácu, ktorú obhajujú na praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

Niekedy sa môže stať i to, že zahraničný partner, čo býva v našom prípade spravidla škola vám požadovaný materiál neposkytne a tak musíte hľadať cesty ako sa k nemu dostanete. Túto situáciu sme zažili v minulom školskom roku a preto sme sa obrátili na renomovaného výrobcu osív – **Fratelli Ingegnoli S.p.A.**, ktorej sme popísali cieľ našej požiadavky. Prijemným prekvapením bolo, že sme ihneď dostali spätnú odpoveď, aby sme uviedli aké odrody požadujeme. Po doručení vzoriek sme zistili, že sú v zásielke i vzorky navyše. Ďalšie príjemné prekvapenie nás čakalo v tomto školskom roku, keď sme práve z jednej vzorky «navyš» dopestovali vzhľadovo, chuťovo, ale možno i ako prvá škola fialový karfiol **Parmac**, ktorý je síce francúzskeho pôvodu, ale dodaný bol od uvedenej spoločnosti. Pozitívom bolo i to, že sa nám ho podarilo dopestovať ekologicky, bez použitia priemyselných hnojív a pesticídov.

Spomenutím chuťových vlastností nemyslíme iba tie, ktoré sú po jeho kuchynskej úprave, ale i ústretovosť talianskej spoločnosti **Fratelli Ingegnoli S.p.A.**, ktorá svojou ústretovosťou nám dodala chuť pre ďalšie experimenty a možno i budúcu spoluprácu.

Ing. Ján Piešťanský
SOŠPaSV v Trnave 🌱

Obal osiva brokolice odroda Ramoso Calabrese

Pohľad na správne vyvinutý a zdravý karfiol v konzumnej zrelosti

Výstavy a veletrhy listopad a prosinec 2016

FAUNA TRHY

Chovatelská a pěstitelská burza

26. 11. 2015

Výstaviště Černá louka, Ostrava

SVET ZVIERAT 2016

26.–27. 11. 2016

Agrokomplex Nitra

VINUM LAUGARICIO

11. ročník mezinárodní výstavy vína, vody a destilátů

1.–2. 12. 2016

Výstavisko Expo Center, Trenčín

PRO JOB

Výstava nejen pracovních příležitostí

2.–3. 12. 2016

Výstaviště Černá louka, Ostrava

UČEŇ, STŘEDOŠKOLÁK, VYSOKOŠKOLÁK

Výstava školství a vzdělávání s nabídkou studijních míst na středních a vysokých školách

2.–4. 12. 2016

Výstaviště Černá louka, Ostrava

AGRIBEX

Mezinárodní veletrh zemědělství, zahrádkářství a chovatelů skotu

5.–10. 12. 2016

Brusel, Belgie

Zdroj:

<http://www.agrokomplex.sk>

<http://www.euroexpo.cz>

<http://www.novagricoltura.com>

<http://www.zetis.cz>

Jak to bylo se sv. Martinem a s tradicí martinské husy?

Nejenom u nás, ale i v celé Evropě, je dávná tradice martinských oslav. Proslulo v tomto směru především Hannoversko, kde byl sv. Martin připomínán – neznámo proč – velkým svatvečerem při hlučném zpěvu a nemírném hodování.

Podzimní období pro tyto oslavy je celkem přirozené. Chov hus se odedávna považoval za nemyslitelný bez pastvy – u nás i všude jinde. Husám patřila především strniště a housata do žní povyrostita tak, že byla schopna intenzivního výkrmu. (Odtud také zřejmě ono známé: „Dočkej času jako husa klasu!“)

Slavnosti u nás byly většinou skromnější, omezovaly se zejména na onu martinskou husu, která bývala hlavním poledním jídlem. Proč se ovšem dostala husa do spojení s Martinem? Proč ne třeba s Karlem, který má svátek týden před Martinem, či s Evženem nebo Benediktem, které si připomínáme den před, respektive den po Martinovi? Vysvětlení podávají Říha M. (1878), Bauše B. (1926) i další: husy osudovým způsobem ovlivnily život **Martina Turonského**, později za svatého prohlášeného.

Narodil se v roce 316 za císaře Konstantina Velkého v panonské Sabarii. Nedá se bezpečně určit, „která krev kolovala v jeho žilách, zda krev trpělivého, mírumilovného Slovana, aneb prudká krev chrabrého, statečného Kelta, nebo krev důmyslného, podnikavého Římana“ (Říha, 1878). Otec Martina, původně prostý voják, se svou statečností ve vojsku římském neobyčejně proslavil. To se projevilo i v jeho mimořádně úspěšné vojenské kariéře: dosáhl hodnosti nejvyššího vojenského velitele, což bylo na úrovni tehdejšího konzula.

Císařským dekretem z roku 331 bylo stanoveno, že synové vysloužilých vojáků mají vstoupit do vojenské služby. Toto nařízení plně odpovídalo i přání Martinova otce. Neodpovídalo však Martinovu založení, tedy ani jeho přáním. Byl na to příliš soucitný, ohleduplný, laskavý.

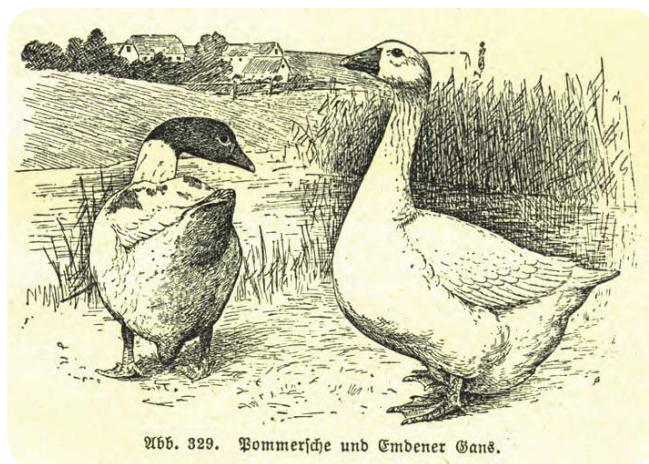
Uváděn je případ, kdy za krutého mrazu při jízdě koňmo zahlédl před městskou branou polonahého, zimou se třesoucího ubožáka. Zatímco nikdo z jeho druhů si ho ani nepovšiml, Martin seskočil s koně, roztal svůj plášť a polovinu tomuto žebráčkovi dal.

Po pěti letech vojenské služby, ke své nemalé radosti, odchází. Po krátkém samotářském životě se vypravil za biskupem Hilariem de Poitiers, aby se tam „zdokonalil ve vědách a ctnostech křesťanských“.

Roku 371 věřící zvolili Martina svým biskupem. Ten však podle dochovaných zpráv údajně prchl do pouště a skrýval se tak dlouho, až byl zvolen jiný biskup. Martinovi přátelé se prý všemožně snažili jeho úkryt objevit. Dlouho marně – až jim k tomu nakonec dopomohly husy, které „jedenkrát hlasitě kýhající kolem křoví se shromáždily“. Přátelé zde skutečně skrytého Martina našli a uvedli ho s velkou slávou a jásotem na stolec biskupský. Setrval na něm až do konce svého téměř osmdesátiletého života. Zemřel 11. listopadu 397.

Po pohřbu, údajně podle vůle zesnulého, byli smuteční hosté častováni pečenými husami. Tak se jim snad tento světec trochu pomstil za to, že vyrazily jeho úkryt. Tak tedy – snad – dostala se také husa do dodnes trvajícího spojení se svatým Martinem Turonským.

-fn- ❁

Husa o Martině nejpěkněji zpívá.

Na svatého Martina nejlepší je husina; pohled na hruď i na kosti, poznáš, jaká zima se přihostí.

O Martině houser po ledě když chodí, o vánocích husy blátem vodí.

Vznik Československé akademie zemědělské – 28. prosince 1914 – je, mimo jiné, vítanou příležitostí k hlubšímu zamyšlení nad vývojem vzdělanosti našeho zemědělce, respektive venkova vůbec. Proto se redakce Zemědělské školy rozhodla zařadit toto téma do svého edičního programu.

Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás XVIII. část

Seriál, který uveřejňujeme od počátku roku 2015, se snaží mapovat vývoj vzdělanosti našeho zemědělce a venkova od doby, kdy byl ovládán pouhou empirií, po období, kdy cítil potřebu ústřední vědecké instituce účinně podporující rozvoj badatelské práce a šíření jejích výsledků do výkonné praxe. Dosud publikované díly byly věnovány období do historického roku 1848, díly následující zahrnují období až do vzniku Československé akademie zemědělské.

Potřeba vysoké školy zemědělské „jeví se v Čechách větší, nežli v každé jiné zemi rakouské“

A to proto, neboť zde v této době „orba a produkce zemědělská je při vši nepopíratelné důležitosti průmyslu i obchodu přece v Čechách nejvážnějším faktorem národní činnosti“. Těmito slovy zahajoval profesor dr. J. B. Lambl svůj pamětní spis – promemoria –, který přednesl na zasedání profesorského sboru pražské Polytechniky již 3. listopadu 1873.

V dalším pak připomíná, že zřízení samostatné vysoké školy zemědělské může být, pokud se dodržují pravidla „nejvyšší šetrnosti a spořivosti“ i ekonomicky snadno únosné. V případě pražské Polytechniky stačilo by zřídit toliko „dvě katedry řádné, jednu s naukou o pěstování rostlinstva, druhou pro chov zvířat“. Jinak by bylo možno využít stávajících kateder Techniky – a samozřejmě i pedagogů. Souhrnně řečeno: potřebám vysokého učení hospodářského na české polytechnice lze vyhovět „s lehkostí“. Rovněž bohaté vybavení kabinetů, „jakož i množství laboratorii a sbírek, jímž vládne naše polytechnika“, je zárukou, „že nový odbor hospodářský co do vědecké důkladnosti brzy vyrovná se každému zahraničnímu zařízení téhož směru“.

K posouzení Lamblova návrhu byla sestavena zvláštní komise složená ze dvou řádných profesorů a rektora „Polytechniky“. Na základě jejich vyjádření pak sbor uznal „důležitost Lamblova návrhu a doporučil ho ministerstvu k příznivému vyřízení“. Když ministerstvo na tento dopis nereagovalo, profesorský sbor ve studijním roce 1880/81 svůj návrh opakově. Leč s obdobným výsledkem (Velflík II., 1910 a 1925, s. 159–161).

Interpelace, žádosti, petice „končily v hlubině nevyřízenosti“

Hlasy volající po „řešení“ vysokého zemědělského učení u nás, se ozývaly nejen z kruhů školských! Bylo tomu tak například již na sněmu hospodářů království českého v Praze roku 1869, či na kočovném sjezdu českých hospodářů v Chrudimi roku 1876. Hospodářsko-průmyslová jednota v Kolíně v listopadu roku 1880 se rozhodla vyzvat k aktivitě ostatní hospodářské spolky v Čechách. Ty měly jednak „svým“ způsobem projevit názor, ale zároveň také prostřednictvím svých poslanců náležitě působit v říšské radě (Hospodářský list III, 1880, s. I).

Žádosti těchto a několika dalších spolků „jakkoli dobrými důvody opatřené, našly sice na vyšších místech do jisté míry povšimnutí, ale to jest také vše, co dosud dosaženo“. (Hospodářský list, 1883, IX, z 31. října).

Obdobně vyzněla i iniciativa jednotlivců. Mezi ty nejaktivnější patřil tábořský František Farský. Opakovaně připomínal usnesení zemského sněmu z roku 1864. Využil také, jak jsme již dříve uvedli, onoho momentu, kdy se „vysoké učení Karlovo opět dostalo do rukou našich“. Příklad vítězného boje o „vysoké učení Karlovo“ nabádá podle něho k tomu, abychom na patřičných místech žádali se stejným důrazem „o ústav, jenž pomáhal by pevně a trvale zakládati pravý blahobyt, štěstí a čest národa!“ Míni tím „vysoké učení hospodářské“.

Leč všechny ty žádosti, petice či interpelace končily většinou „v hlubině nevyřízenosti“, v lepším případě „**poukazování na finanční obtíže a na okolnost, že vysoká škola zemědělská jest již zřízena ve Vídni**“.

Iniciativy se chápe Zemědělská rada pro království české

Do tohoto vývoje zasáhla negativně situace kolem Vlastenecko-hospodářské jednoty. Ta byla, jak známo, v roce 1872 rozpuštěna. Po roce, císařským rozhodnutím ze dne 27. března 1873, byla zřízena její nástupkyně Zemědělská rada pro království české se sídlem taktéž v Praze. Ta, pochopitelně, potřebovala určitý čas, než se v dané problematice náležitě zorientovala.

V roce 1883, v rámci příprav v předchozích odstavcích popsané reformy, svolala reprezentativní poradní sbor, do něhož pozvala zástupce vlády, zemského výboru a znalce všech stupňů hospodářských škol. Jednání vedl sám Karel kníže ze Schwarzenberga (1824–1904), prezident Zemědělské rady. Výsledkem byla řada zásadních návrhů pro celou oblast zemědělského školství.

Předmětem jednání měl být opět také statut vysokého učení hospodářského při pražské technice. K tomu však nakonec nedošlo! C. k. vláda 16. dubna 1884 Zemědělské radě písemně oznámila, že se žádost o zřízení takového ústavu v Praze znovu zamítá!

Na to nejvyšší představitel Zemědělské rady, kníže Schwarzeberg, reagoval následující úvahou: Ježto c. k. vláda zamítla naše volání po zřízení vysokého učení hospodářského, již tolikrát opakované, nezbyvá, než abychom opatřili sobě nutnou, tuzemským poměrům odpovídající náhradu podobným zařízením při obou zemských ústavech hospodářských v Libverdě a Táboře.

Vyšší hospodářský ústav zemský v Táboře se povyšuje na Královskou českou akademii hospodářskou

Výsledkem, po složitém jednání představitelů Zemědělské rady s nejvyššími zemskými orgány, bylo povýšení dosavadního Vyššího hospodářského ústavu zemského v Táboře na Královskou českou akademii hospodářskou. Stalo se tak dne 5. května 1900.

V souvislosti s tímto vývojem výrazně zesílily, mimo jiné, i snahy o vybudování důstojného sídla této školy. Až dosud totiž využívala původní budovy, tzv. klavíkovského dvora, tj. jednopatrové budovy, jež do té doby sloužila za obydlí majetnému „měšťanu-hospodáři“. Při škole tedy zůstaly bývalé byty pro čeleď, ale i všechna hospodářská stavení – stáje, stodoly, kůlny... Nepatrné adaptace stačily tehdejšími požadavkům – zřízen zde byl i internát a byt pro jednoho profesora.

Jenže tato spokojenost netrvala dlouho! Rozvoj školy i vzrůstající zájem o ni si vynucoval změny. Následovaly další adaptace, něco se zlepšit dalo, něco nikoliv! Otázka nové budovy nabývala na aktuálnosti! Zaměstnávala všechny, kuratorium především! Řešení ovšem komplikovala ona zdoluhavá nejistota v záležitosti připravovaného zřízení vysokého učení zemědělského.

Teprve když zemský výbor veřejně prezentoval svůj názor, že i když bude zřízeno zemědělské oddělení při vysoké škole technické v Praze, Tábor bude mít vedle něho svůj význam jako vyšší hospodářský učiliště, dosavadní předběžné úvahy bylo třeba přeměnit v činy! Prohlášení školy za akademii, představovalo konečný impuls!

Po vyřešení finančního zajištění stavby (podílníky se staly: vláda, zemský výbor a město Tábor) v dubnu 1902, dalo obecní zastupitelstvo svolení ke stavbě. V únoru 1904 nařídil zemský výbor, aby ředitelství akademie přijalo novou stavbu do zatímní správy. Kolaudace vykonána ke konci téhož měsíce. Dne 16. srpna odevzdána stará budova městu Táboru a 13. října přijal ředitel akademie správu nové školní budovy definitivně. Dne 16. října byla krásná budova „modernisovaného renesančního stylu“ vysvěcena.

Za zmínku stojí, že „stavitelé této školy“ na rohových risalitech (část zdíva mírně vystupující z průčelí) po obou stranách přízemních oken umístili medailonky osobností, které se různým způsobem podílely na cestě našeho zemědělce ke vzdělání! Jsou to medailonky Jana Krejčího, bratranců Veverkových, Františka Horského a Filipa Stanislava Kodyma. Tři z nich známe, Jana Krejčího (1825–1887) asi už méně. Byl to zakladatel české geologie, od roku 1881 profesor mineralogie a geologie Univerzity Karlovy. Byl to ale také celoživotní přítel J. B. Lambly a upřímný podporovatel snad všech snah o zlepšení našeho zemědělství i zemědělského školství. Tyto a podobné osobnosti často sehrávaly ve vývoji našeho zemědělského školství, jakož i zemědělství vůbec, nedoceňovanou roli – minili zřejmě ti, kteří rozhodli o těchto medailoncích.

Vysoká škola zemědělská ve Vídni ztrácí výlučné postavení v monarchii

Otevření zemědělského oddělení při univerzitě v Krakově v roce 1890 znamenalo zásadní obrat v dalším vývoji vysokého zemědělského školství monarchie. Vídeňská vysoká škola zemědělská již nebyla v monarchii jediná! To byl signál i pro „Prahu“.

Význam tohoto historického momentu pro české zemědělské školství komentoval jeden z jeho tehdejších předních představitelů, již vícekrát citovaný dlouholetý poslanec zemského sněmu i říšské rady, ředitel hospodářské školy v Roudnici nad Labem, Vilém Teklý.

V Hospodářském listu (ročník XV, 1889/90, str. 80–81), v souvislosti se zahájením působení vysokého učení zemědělského v Haliči, mimo jiné píše: „Náš národ téměř již 50 let žebrou, aby i u nás vysoké učení zemědělské zavedeno bylo, ale všechny ty prosby a petice hospodářských spolků, zemědělské rady, ano všechny návrhy a interpelace, učiněné v příčině té na sněmu království českého a na říšské radě, neměly dosud účinku žádoucího: vždy se nám dostala odpověď, že by se zařízením fakult neb zvláštních odborů při polytechnickém ústavu v Praze uškodilo Vysoké škole zemědělské ve Vídni, ohromným nákladem 125 000 zl. vydržované.“

Věru nedůstojné to jednání s národem naším, který nejvíce daní odvádí jak na penězích, tak i na krvi, když i všechna usnesení našeho sněmu zůstávají nesplněna...“

V dalším pak uvádí kroky, které v tomto směru v poslední době učinil zemský výbor. „A jaký byl výsledek? Zemskému výboru nedostalo se ze strany vysoké vlády na obě podání ani odpovědi... Tak protahuje se záležitost rok od roku, aniž by vedla k příznivému ukončení...“

Vyšlo v Krakově, musí to vyjít i v Praze!

To bylo přesvědčení rozhodujících činitelů. Bez otálení také začaly přípravy. Mezi prvními úkoly bylo zformování pedagogického sboru. Dne 2. června 1894, ještě za působení prof. J. B. Lambly, se habilitoval jako soukromý docent Dr. Julius Stoklasa. Po třech letech rozšiřuje J. Stoklasa venia docendi (habilitací získané oprávnění přednášet na vysoké škole) také na rostlinnou produkci. Do roku 1906, získalo venia docendi na zatím stále neexistujícím zemědělském odboru dalších šest osobností.

Konečné rozhodnutí se ale proti původním slibům oddalovalo! Po opakované obsáhlé korespondenci došlo v roce 1904 i na osobní intervence ve Vídni. Vysoká škola technická pro tato jednání delegovala profesory Hráského, Slavíka, Stoklasu. Byli to, jak dále uvidíme, důstojní reprezentanti tehdejšího technického vysokoškolského vzdělávání u nás.

Profesor ing. Dr., Dr. h. c. Jan Vladimír Hráský (1857–1936) po středoškolských studiích absolvoval odbor silničního stavitelství na Technice, načež krátce působil jako asistent při stolici vodního a tunelového stavitelství na své Alma mater. Další jeho kroky

směřovaly mimo vlast: 13 let (1884–1897) působil při technickém úřadu v Lublani, kde se podílel na řadě významných technických děl. Po návratu byl jmenován řádným profesorem kulturní techniky, meliorací, vodovodů a stokování měst na tehdy už jmenované České vysoké škole technické v Praze. Zde ho čekalo budování svěšené stolice i nového odboru kulturně-technického, jakož i odboru zemědělského. Patřil k nejváženějším členům pedagogického sboru. Ne náhodou byl pětikrát jmenován děkanem různých studijních oborů a v roce 1900/1901 jednomyslně zvolen rektorem Techniky. Jako renomovaný odborník byl žádaným spolupracovníkem při realizaci řady významných, zejména vodohospodářských a melioračních projektů. Činně se zúčastnil i politického života, po roce 1918 jako poslanec Národního shromáždění.

Profesor MUDr. Alfred Slavík (1847–1907) vystudoval chemii a medicínu v Praze, při čemž se ale intenzivně věnoval i geologii. V letech 1873–1879 působil jako asistent mineralogie u profesora Jana Krejčího, v roce 1883 se habilitoval na pedologii. Jeho přičiněním byly zavedeny roku 1890 na kulturně-technickém oddělení české techniky samostatné přednášky z půdoznalství – první v Rakousko-Uhersku! Stal se tedy u nás prvním docentem tohoto oboru a zahájil tak éru formování pedologie jako samostatného vědního oboru, ale i školské nauky! Ve službách Zemědělské rady působil jako profesionální pedolog. V roce 1883 byla totiž při ní založena zemědělsko-technická kancelář a v roce 1887 k ní přičleněn zvláštní půdoznalecký referát, z něhož se postupně vyvinulo významné pedologické pracoviště v čele s ním.

Profesor PhDr. Julius Stoklasa (1857–1936) vystudoval vyšší oddělení hospodářské školy v Libverdě, Vysokou školu zemědělskou ve Vídni, v Lipsku dosáhl hodnosti PhDr. V roce 1881, jako čtyřiatvacetiletý, nastupuje do chemické továrny v Pečkách. Působil zde téměř 14 let. Pečky, jak potvrzují jeho nejbližší spolupracovníci, „byly jeho nejvyšší školou zemědělskou i chemickou, nejdůkladnějším ústavem badatelským“. (Viz spis Památce profesora Julia Stoklasy, redigovaný E. Reichem a B. Vlášilem z roku 1937)

Počátkem roku 1894 Pečky opouští a nastupuje dráhu vysokoškolského pedagoga. Dne 2. června 1894, ještě za působení prof. Lambly, se habilitoval jako soukromý docent, ale ne už z „encyklopedie zemědělské se zvláštním zřetelem ke kulturní technice a zemědělské справovědě“, ale z agrochemie. V roce 1897 si pak rozšiřuje venia docendi také na rostlinnou produkci. V září 1897, byl jmenován profesorem mimořádným a po čtyřech letech profesorem řádným.

Ing. Josef Rozman, CSc.,
Moravská Třebová ☀

Antonín Švehla I. část

Od narození po volby do Zemského sněmu

Antonín Švehla pocházel ze staré selské rodiny v Hostivaři, která je dnes součástí území hlavního města Prahy a městské části Praha 15. Jeho rod má kořeny až do husitské doby, kdy byl jeden z jeho předků husitským hejtmanem. Rodina Antonína Švehly byla, jak tomu bylo zvykem v českém selském prostředí, velmi početná.

Narodil se dne 15. dubna roku 1873 v Hostivaři na rodovém statku, v době, kdy českou společnost po pádu režimu tzv. Bachova absolutismu a relativně liberálních 60. letech, zasáhlo ústavní uspořádání do rámce Rakouska-Uherska, kdy byly Maďarům přiznány v reformované úpravě větší národnostní práva než zemím Předlitavska, tedy i Čechům.

Rodinný statek

Tehdejší čeští političtí vůdcové národa sdružení v Národní (staročeské) straně zaujímal dominantní postavení v zemském sněmu a ve Vídni, nicméně na konci 70. let pomalu začal stoupat význam liberálů, kteří byli poté označováni za Mladočechy. Do tohoto politického ovzduší se právě narodil Antonín Švehla, do doby plné změn a nejen v politické oblasti. Byla to doba hospodářských změn, technického pokroku (fotografie, elektřina, film), doba, kdy náboženství (zejména katolické) již ztrácelo veřejný vliv a kdy se kladl důraz na individualismus, ekonomický liberalismus a nově objevované národní hodnoty, které již měly být naplňovány reálnou politikou. Byla to doba, kdy postupně začaly vznikat či se rozvíjely demokratické politické strany, veřejné spolky (Sokol, Hlahol), bankovní instituce či družstevní záložny, profesní sdružení apod.

Antonín Švehla byl původně předurčen k řemeslnickému povolání, jelikož byl až devátým dítětem ze čtrnácti sourozenců. Naštěstí okolnosti tomu přály a měl tu možnost věnovat se hospodaření na rodném statku. Život se s ním nemazil. Prodělal skutečně tvrdou školu selského synka. Pracoval úporně na statku, s párem koní vozil mléko a další výrobky na pražské tržiště, vypomáhal, kde bylo potřeba a zároveň si tím i přisvojoval zkušenosti ze zájmového střetnutí zemědělského výrobce a odkupního centra. Již od roku 1899 plně hospodařil na rodném statku a po smrti svého otce roku 1900 se stal vlastním hospodářem na usedlosti spolu s přilehlým mlýnem.

Jak jsem již zmínil, život byl pro Antonína Švehlu skutečně velikou školou. Měl za sebou obecnou školu, tři třídy tzv. Nižšího gymnázia v Praze a jen jednu třídu německého gymnázia právě v České Lípě. Pak při práci studoval na odborné škole hospodářské, kde se seznamoval s principy a metodami zemědělské výroby a podnikání. Již během studií se Švehla po otcově boku také přirozeně seznamoval s prací sedláka, a tím si přisvojoval nejen praktické znalosti a dovednosti, ale i posléze budoval svůj vztah k půdě, „k rodné hroudě“, jak často říkával. Díky svému mimořádnému talentu dokázal velmi rychle dohnat zmeškanou látku a zároveň vyniknout nad svými kolegy. Jeho znalosti byly unikátní a skutečně výjimečné. Dokázal nejen přijímat pasivně informace, ale sám je podroboval důkladné analýze a vždy se snažil získat a obhájit vlastní stanovisko a nikdy slepě nenásledoval všechny vzory, dokázal svým intelektem rozeznat, co je špatné a co je správné, a za tím si pevně stát. Toto se mu stalo významnou výhodou v jeho dalším životním směřování na dráze mluvčího selského stavu a státníka, který svůj život spojil s budováním a obranou demokratických hodnot, mravních principů i praktické, ale vždy zásadové politiky. Z vlastní zkušenosti poznal problémy běžných lidí nejen na venkově, ale i v celé české společnosti. Také se seznamoval s národními ambicemi a pozdějším bojem za samostatnost a tzv. restituci „předbělohorských poměrů“. Zde se později stal blízkým přítelem prezidenta Tomáše G. Masaryka a jeho věrným spolupracovníkem.

Vzdálenost Hostivaře od Prahy předznamenala i zájem Antonína Švehly o dění v hlavním městě českého království, které bylo součástí habsburského mocnářství. Švehlu také ovlivnilo hnutí mladočeské a jeho liberální ideová východiska. Přelom 19. a 20. století vnímal jako zlomovou událost, kdy starý svět končí a nový začíná. Byl však zároveň realistou i tradicionalistou, aby se nenechal strhnout novými myšlenkami, a vždy po celý svůj život se řídil hodnotami, které, dalo by se říci, osvědčeně přetrvaly staletími. Švehla tomu familiérně říkával „zdravý selský rozum“.

Jeho život hospodářský a politický byl spjat se společenským prostředím, které mělo základnu mj. v sokolském hnutí. Ve věku pouhých 20 let založil Tělocvičnou jednotu Sokola v Hostivaři, která nese jeho nesmrtelné jméno dodnes. Po celých 13 let byl jejím cvičitelem a 25 roků jejím starostou. Sokolství se stalo pro něj osobně vzorem mravním a výchovným, které utužovalo v českém člověku zdravé jádro národa a silného morálního ducha. Osobní charakter, který si člen tohoto hnutí skutečně vytvářel, se stal jakoby centrem zdravého patriotismu a zároveň čistého demokratického ducha, který spočíval v hodnotách morálního triangu, tj. respekt k druhým, úcta k předkům a pokora před Bohem. Mravní a estetické funkce tělesné výchovy sokolské mu velice imponovaly. Sokolské prostředí působilo na Antonína Švehla obrodně i povzbudivě v jeho snaze položit „základní kámen“

Jedenáctiletý Antonín Švehla

národního uvědomění a posílení hrdosti a stalo se i vzorem pro jeho činnost organizační.

Mladý Antonín Švehla vyrůstal v prostředí rodinném, které bylo blízké staročeské straně. Toto postupně utvářelo jeho politickou názorovost, která se však ve svém kritickém duchu postupně odvrací od zavedených praktik a v samém důsledku je překonává. Ideově blízké mu bylo hnutí, které vznikalo u Mladočechů. Od nich se později odštěpilo jádro, které se stalo základem tehdy nové

strany agrární. Byl to jeho otec Antonín Švehla, který mladého Antonína dostal do blízkosti vznikajícího a emancipačně se rodícího agrárního hnutí. Shodou okolností byl spoluzakladatelem a místopředsdou agrární strany. Antonín Švehla se stal posléze horlivým stoupencem této strany.

Již 9. prosince 1900 na rolnickém sjezdu v Praze, kde se mj. projednávaly volby do říšské rady, promluvil poprvé Antonín Švehla k širokému publiku a přesvědčivě dokázal zaujmout starší agrární kruhy jako zkušený řečník. Tím se projevil jako nápadná a vyhraněná osobnost, která umí jít za svým cílem, ne však bezhlavě, ale systémově.

Jeho bohaté myšlenkové vybavení a nevšední pracovní energie mu zajistily ohlas. Jeho kolegové v agrární straně měli brzy tu možnost přesvědčit se o Antonínu Švehlovi jako o mimořádném činovníkovi, který měl talent nejen řečnický, ale také organizační. Své myšlenky dokázal plně zrealizovat. Jeho agitační činnost nesla tak plody. Agrární hnutí se i jeho přičiněním začalo rozrůstat a Švehla se postupem času stával uznávaným a respektovaným vůdcem a skutečnou autoritou nejen venkovského lidu.

Již v roce 1901 byl zvolen do výboru Tiskařského a vydavatelského družstva rolnického. To vydávalo agrární list „Obranu zemědělců“ a Švehla se na jeho stránkách stal skutečným propagátorem agrárních pokrokových myšlenek a také jedním z tvůrců organizační struktury hnutí.

V roce 1902 se dostal do vedení výboru Sdružení a stal se jeho místopředsdou. O rok později se dostal do čela Tiskařského družstva. Oblast publicistiky a propagace se stala pro Švehlu jakousi základnou jeho pozdější politické a veřejné činnosti. Vždy se snažil neupřednostňovat význam sedláka před významem rolníka. Odtud můžeme pozorovat Švehlův přirozený cit pro demokracii a rovnost. Toto jej dokázalo také sblížit s TGM. Tím se také ale dostal do sporu se zakladateli strany, kteří byli blíže rodícímu se konzervativnímu křídlu strany, jak tomu bylo za První republiky Československé. Švehla byl blíže liberálnímu trendu a chápal činnost strany skutečně demokraticky a otevřeně širší sféře národa. Tím chtěl úspěšně konkurovat stoupencům socialismu a stranu venkova chtěl budovat napříč sociální skladbou masově. Odtud pochází Švehlovo heslo: „Venkov jedna rodina“.

Tato cesta, kterou nastoupil, nebyla ani krátká ani snadná. Potýkal se často více s opozicí uvnitř agrární strany než mimo ni. Jeho partneři a konkurenti mu byli mnohdy blíží než kolegové straničtí. Často dokázal také přesvědčit své koaliční partnery o pravdě svých myšlenek a upřímnosti svých cílů, které téměř s přirozeností sobě vlastní přijali.

Antonín Švehla také spolupracoval s dalšími podobnými organizacemi (pěstiteli lnu, chovateli koní, pěstiteli chmele) a stranami (František Udržal). Nezůstalo jenom u hospodářské politiky. V prosinci 1907 zahájila svou činnost první organizace agrární strany s akademickým charakterem - Sdružení agrárních akademiků. V souvislosti s tím bylo založeno mládežnické hnutí Dorost. To vše přispívalo k vzestupu významu strany a rozšíření společenského vlivu. Antonín Švehla byl po zásluze zvolen u příležitosti prvního sjezdu Dorostu v září 1907 čestným předsedou. Mezi členy výkonného výboru Dorostu byl i tehdy začínající Rudolf Beran.

Jeho ambice a přání přiblížit otázku agrární širšímu publiku Švehla naplnil dne 29. března 1906, kdy vyšlo první číslo deníku „Venkov“, které bylo zdarma. První vydání bylo uvedeno romantickou básní Jaroslava Vrchlického o významu zemědělství pro národ. Struktura „Venkova“ byla již předem určená a obsahovala veškeré rubriky, které měla i dobová konkurence. V prosinci 1906 došlo přirozeně kvůli efektivitě k otevření Rolnické tiskárny. Tisk nebyl jen na ústřední úrovni, existovala i krajská mutace.

Již roku 1905 nabývalo na významu hnutí na českém sněmu za všeobecné a rovné právo volební. Bohužel tato iniciativa narazila na odpor konzervativních a německých kruhů. V této souvislosti je třeba uvést, že Antonín Švehla nikdy nepřijal kandidaturu do říšské rady. Hlavním důvodem bylo to, že byl bytostně přesvědčen o tom, že české národní zájmy se mají projednávat a hájit v Praze. Nebylo to dáno jazykovou vybaveností Švehly, ale skutečně jeho státoprávním přesvědčením.

Švehla se angažoval také při založení stranických novin, které měly být určeny široké veřejnosti. Roku 1906 začal vycházet první agrární deník Venkov, do něhož Švehla také přispíval. Ještě předtím v červnu roku 1905 se uskutečnil první sjezd Československé strany agrární, která zastřešovala veškeré organizace všech agrárních stran v zemích Koruny české. Předsedou nové strany byl zvolen Josef Žďárský. Antonín Švehla, který působil na stranickém sekretariátu, získal také kromě Rudolfa Berana nového spolupracovníka v osobě Jana Malypetra. Tato mladá a dynamická část agrární strany získávala do vypuknutí první světové války na vlivu. Nosným momentem jí byl důraz na široký demokratický charakter strany. Švehla a jeho kolegové plně také podporovali zavedení všeobecného volebního práva, ke kterému došlo roku 1907. Proti nim stála konzervativní skupina sdružená kolem Karla Práška. Antonín Švehla dokázal svým vytříbeným stylem jednání a argumentací získat podporu představitelů agrární strany a tím prosadit skutečně demokratický program. Švehla však roku

1907 do říšské rady nekandidoval, protože chtěl být činný přímo v centru Čech, v Praze, kde spatřoval hlavní význam své práce pro českou společnost. Zde se mu podařilo dosáhnout toho, že zpracovatelé cukrovky uznali Ústřední jednotu řepářů za orgán zprostředkovávající prodej cukrovky od pěstitelů.

Podobně se zasazoval o finanční zabezpečení agrárníků, kdy jeho kolegové stáli v čele úsilí o zřízení banky, která byla založena jako Agrární banka v roce 1911. Později také stál u zrodu Malozemědělského ústavu a agrární zelené Internacionály.

Volby do zemského sněmu roku 1908 přinesly agrární straně zisk nových mandátů a opravdu velké vítězství. Bylo to dáno i vahou osobnosti Antonína Švehly a silným stanoviskem státoprávního programu vedle příslušejících zemědělských požadavků. Antonín Švehla tehdy kandidoval za volební okres Říčany a byl zvolen drtivou většinou hlasů. V novém sněmu převládaly české hlasy. Na zasedání byl Antonín Švehla zvolen předsedou agrárního klubu. Švehla, který zůstal věrný svému volebnímu programu, chtěl hned do začátku prosadit své konkrétní cíle, mj. návrhy proti kartelům (především proti cukrovarskému).

http://vystava.antoninsvehla.cz/vystava.php?id_galerie=2

Bibliografie:

DOSTÁL, Vladimír V. *Antonín Švehla*. Praha 1990.

FRANKENBERGER, Otakar. *Antonín Švehla v dějinách Československé strany agrární*. Praha 1931.

HANZAL, Josef. *Antonín Švehla*. Praha 1993.

MILLER, Daniel E. *Antonín Švehla - mistr politických kompromisů*. Praha 2001.

Hovory s Antonínem Švehlou (a o něm). Praha 2001.

K úloze a významu agrárního hnutí v českých a československých dějinách. Praha 2001.

ROKOSKÝ, Jaroslav. *Antonín Švehla a agrární strana ve vývoji první ČSR*. In: Československo 1918-1938 osudy demokracie ve střední Evropě 1. Praha 1999.

ZDEŇKOVÁ, Marie. *Antonín Švehla a Hostivař*. Praha 2003/2008.

Mgr. Pavel Černý

Společnost Antonína Švehly, o. s. ✱

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽE PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

Ve školním roce 2016/2017 probíhají celostátní školní soutěže v oblasti vzdělávání a měření úrovně znalostí, které jsou vyhlašovány MŠMT ČR v nejvyšší kategorii „A“ a zařazeny do programu „Excellence“. Ve školních kolech dosavadních ročníků již soutěžilo **487.326** žáků ZŠ a SŠ. Nestátní nezisková organizace FINANČNÍ GRAMOTNOST, o. p. s. s podporou spolků, organizačních složek státu, korporací, pojišťoven a nadací zajišťuje, pod záštitou pana prezidenta, ministrů, významných osobností včetně hejtmanů krajů ČR, tyto tři tradiční celostátní soutěže pro žáky základních a středních škol:

8. ročník soutěže **Finanční gramotnost** (www.fgsoutez.cz). Finále soutěže, která v rámci RVP a ŠVP vzdělává a měří úroveň finanční gramotnost (1- psychologické a sociální aspekty, 2- informační gramotnost, 3- peněžní gramotnost, 4- rozpočtová gramotnost, 5- cenová a investiční gramotnost, 6 právní gramotnost), bude tradičně zahajovat guvernér České národní banky Jiří Rusnok, který převzal i osobní záštitu. Osobní záštitu nad tímto ročníkem převzal též Miloš Zeman - prezident České republiky, Dominik kardinál Duka OP- arcibiskup pražský, 8 krajských hejtmanů a primátorka hl.m.Prahy Adriana Krnáčová.

7. ročník soutěže **SAPERÉ - vědět, jak žít** (www.saperesoutez.cz) je tradičně zaměřen na vzdělávání a měření úrovně znalostí žáků a jejich motivaci ke zdravému životnímu stylu včetně zdravé výživy (1- životní prostředí a styl, 2- zdravá výživa, 3- zásady pohybu, 4- potraviny, 5- zásady zdravotní péče, 6- smysly a vjemy v praxi). Osobní záštitu nad tímto ročníkem osobně převzal Svatopluk Němeček - ministr zdravotnictví ČR Dominik kardinál Duka OP- arcibiskup pražský a 7 krajských hejtmanů. Soutěž, která je realizována jako součást Evropské charty SAPERÉ, je MŠMT ČR a MZ ČR zařazena i do významného evropského programu Národní strategie „Zdraví 2020“.

2. ročník soutěže **Tuta Via Vitae** (www.tutaviavitae.cz) je vyhlášen ve spolupráci se složkami IZS, SZÚ a je zaměřen na vzdělávání a měření znalostí žáků v jednotlivých tématech této bezpečnostní soutěže (1- požární gramotnost, 2- bezpečnostní gramotnost, 3- zdravotní gramotnost, 4- občanská gramotnost, 5- pojistná gramotnost, 6- občan a právo). Soutěž vhodnou formou doplňuje výuku kompetencí, které žákům i školám chybí. Osobní záštitu nad tímto ročníkem osobně převzal Svatopluk Němeček - ministr zdravotnictví ČR Dominik kardinál Duka OP- arcibiskup pražský, generalita HZS, 6 krajských hejtmanů a primátorka hl.m.Prahy Adriana Krnáčová.

Ve všech třech soutěžích: sFG, SAPERÉ a TVV se žáci ZŠ a SŠ vzdělávají a soutěží ve **třech věkových kategoriích**:

I. kategorie žáci 1. stupně ZŠ, II. kategorie žáci 2. stupně ZŠ a nižších tříd víceletých gymnázií, III. kategorie žáci středních škol.

Ve školních kolech soutěží žáci jako jednotlivci. Tři nejlepší žáci v každé kategorii vytvoří školní družstvo, které dále ve své kategorii soutěží jako tým v okresním kole, v kole krajském a posléze v celostátním finále. Školní, okresní a krajská kola se konají prostřednictvím osvědčeného a zabezpečeného on-line soutěžního systému, celostátní finálová kola prezenční formou.

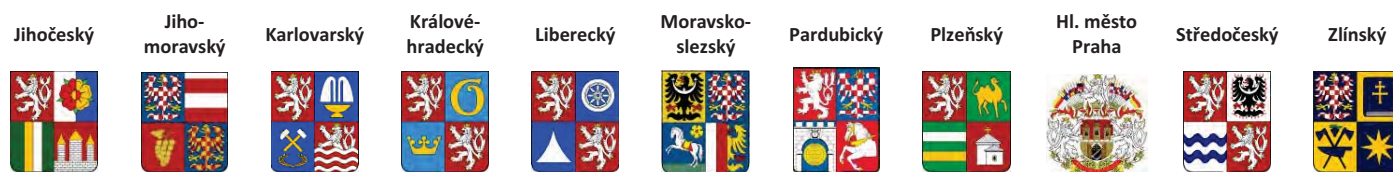
Školní kola probíhají od září 2016 do konce prosince 2016, okresní kola 9. 1. - 17. 2. 2017 a krajská kola 27. 2. - 31. 3. 2017

Celostátní finálová kola soutěží uskuteční v areálu kláštera EMAUZY v Praze, Vyšehradská 320/49 od 9:30 hodintakto:

Finanční gramotnost	úterý 25. 4. 2017 (sFG)
SAPERÉ - vědět, jak žít	středa 26. 4. 2017 (SAPERÉ)
Tuta Via Vitae	čtvrtek 27. 4. 2017 (TVV)

Jan Kořínek – ředitel FINANČNÍ GRAMOTNOST, o. p. s.
www.financnigramotnost.eu

Soutěže podporují hejtmani těchto krajů:

Redakční rada

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Alena **Krajíčková**, Praha

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR